

Key words: *professional development, innovative environment, continuous education, scientific and methodological support, primary school teachers*

Кузнєцова Неля Вікторівна

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти

Одеської обласної ради»,

м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-5530-5544>,

kuznetsova1108@gmail.com

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Ключові слова: *компетентності, компетентнісний підхід, зміст освіти, післядипломна освіта, андрагогіка.*

Парадигмальні зміни у вищій освіті висувають нові вимоги до компетентності науково-педагогічних та педагогічних працівників. Компетентнісний, студентоцентризований підходи в умовах цифровізації освіти передбачають сучасного викладача, здатного до конструювання та здійснення освітнього процесу не тільки в заданих умовах, але і в умовах невизначеності. Нові освітні технології та засоби навчання, моделі змішаного навчання вимагають високого рівня методичної компетентності, яка в умовах інформаційного суспільства не може бути сформована тільки у період вузівської підготовки. Тому важливо побудувати траєкторію методичного зростання майбутніх педагогів з урахуванням тенденцій неперервної педагогічної освіти.

У дослідженні використані методи теоретичного аналізу, експертної оцінки та аналізу досвіду впровадження педагогічних освітніх програм.

Методична компетентність передбачає знання з фаху, професійно-педагогічні знання, уміння моделювати та реалізовувати різні форми освітнього процесу з урахуванням різних мінливих чинників.

Основними нормативними документами, які визначають вимоги до методичної компетентності майбутніх педагогів, є Стандарти вищої освіти за відповідними спеціальностями галузі 01 Освіта/Педагогіка та професійні стандарти, а саме:

Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затверджений Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) від 23.12.2020 р. за № 2736, та Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затверджений Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) від 23.03.2021 р. за № 610 [1, 2].

Незважаючи на подібність професійних стандартів, адже вони стосуються педагогічних професій, бачимо відмінності у формулюванні методичних компетентностей. У Професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» професійно-методична компетентність віднесена до трудової функції «Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)». До цієї функції віднесені ще дві компетентності: мовно-комунікативна та інформаційно-цифрова. Професійно-методична компетентність передбачає: здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здатність здійснювати інтегроване навчання учнів; здатність добирати та використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; здатність розвивати в учнів критичне мислення; здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; здатність формувати ціннісні ставлення в учнів [1].

Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» відносить методичну компетентність до чотирьох трудових функцій, а саме: розроблення та оновлення програм навчальних дисциплін, підготовка навчальних і методичних матеріалів; викладання, консультативна підтримка студентів; оцінювання результатів навчання; розроблення та вдосконалення освітніх програм. У стандарті трудові функції методичного спрямування деталізовані через 11 професійних компетентностей, серед яких: здатність розробляти програму навчальної дисципліни або її складники, навчальні та методичні матеріали до них; здатність

проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів та інші [2].

Бачимо різницю у змісті методичної компетентності педагогічних професій. Частково це враховано при розробці освітніх програм для різних рівнів вищої освіти: першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового).

При розробці сучасних підходів до формування методичної компетентності майбутніх педагогів треба враховувати ряд чинників, серед яких важливе місце належить специфічним особливостям формування саме цієї компетентності. Особливості формування методичних знань і умінь майбутніх вчителів та викладачів та особистісних якостей, пов'язаних з їх використанням, полягають у необхідності поєднання орієнтації як на освітні стандарти, що регламентують надання освітніх кваліфікацій, так і на професійні стандарти, що унормовують вимоги до присвоєння професійних кваліфікацій.

Важливою особливістю формування методичної компетентності майбутніх фахівців освітологічної та педагогічної галузі знань є поєднання змісту та форм освітнього процесу, оскільки технології педагогічної освіти є не тільки предметом теоретичного засвоєння, вони опановуються здобувачами вищої та фахової передвищої освіти в процесі їх використання. Тому компетентнісний та студентоцентризований підходи грають роль важливих чинників формування методичної компетентності майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». № 2736 (2020) https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/266-nakaz_2736.pdf

2. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) «Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». № 610 (2020).

https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/325-610_vikladaci_zakladiv_visoi_osviti.pdf

Nelia Kuznietsova,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Educational Management
of Odesa Regional Academy of In-Service Education,
Odesa, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-5530-5544>
kuznietsova1108@gmail.com

MODERN APPROACHES TO THE FORMATION OF METHODOLOGICAL COMPETENCE FUTURE TEACHERS

Key words: competences, competence approach, content of education, postgraduate education, andragogy

UDC 378.046.4:[373.5.016:51]:[512.13+517.17]

Igor Mitelman

Candidate of Physical and Mathematical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Teaching
Methodology and Educational Content of Odesa
Regional Academy of In-Service Education,
Odesa, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-9817-6690>
i.m.mitelman@gmail.com

VORNICU-SCHUR THEOREMS AND METHODOLOGY AND PRACTICE OF PROVING SOME TYPES OF SYMMETRIC HOMOGENEOUS OLYMPIAD INEQUALITIES

Key words: professional teacher development, mathematical and methodological competence, mathematics teaching methodology, mathematically gifted students, olympiad-type problems in mathematics, methods for proving symmetric inequalities

The world and domestic experience of working with mathematically gifted students demonstrates the significance of the inequalities proving theory as one of the most important aspects of classical olympiad preparation at all levels. The systematization,